

Oldřich Matoušek (oldrich.matousek@ff.cuni.cz)

PŘÍLEŽITOSTI A BARIÉRY SPOLUPRÁCE PROFESIONÁLŮ V ROZVODOVÉM ŘÍZENÍ

BARIÉRY - OSPOD

- ✘ Vysoká případová zátěž, minimalistický alibismus, (př. neúčast při jednání)
- ✘ Nedostatečná kompetence pracovníků, při hodnocení rodiny se obvykle soustředují jen bydlení, finance, majetek (chybí vhled do interakce, chybí vhled do situace z perspektivy dítěte)

NEJASNOSTI - OSPOD

- ✘ Dvojí role: orgán veřejné moci plnící úlohu SPOD (má se zabývat ohroženými dětmi) a kolizní opatrovník (má zastupovat dítě v soudním řízení). (Př. kolize - ústavní výchova.)
- ✘ Co je kompetence OSPOD a co mají dělat jiné subjekty (př. zprostředkování dohody)? Mají se na služby uzavírat smlouvy?
- ✘ Je vhodným postupem případová konference?
- ✘ Kdy je vhodné uložení výchovných opatření ze strany OSPOD, resp. ze strany soudu?
- ✘ Kdy je vhodné navrhnout pobyt dítěte v ZDVOP?
- ✘ Má OSPOD asistovat při styku rodiče a dítěte? Pokud ano, jaká má být jeho role?

BARIÉRY A NEJASNOSTI - PORADNY PRO RODINU A MANŽELSTVÍ

- ✘ Pracují převážně s těmi, kteří si rozvod nepřejí. Jak přimět ke spolupráci druhou stranu?
- ✘ Neposkytují dokumentaci k případu jiným subjektům, neúčastní se případových konferencí.

BARIÉRY A NEJASNOSTI - ZNALCI

- ✘ Chybí standardy, chybí stavovská organizace s povinným členstvím (př. testy s 30 let starou normou)
- ✘ Finančně jsou zainteresováni počtem hodin, (hodina max. 350 Kč)
- ✘ Nedostanou zprávy od jiných subjektů (př. souběžné trestní a občanské soudní řízení, zdravotnická dokumentace)
- ✘ Je možné malé děti vyšetřovat v domácím prostředí?
- ✘ Jakou formou se mají v posudku zveřejňovat výsledky vyšetření?

BARIÉRY A NEJASNOSTI - ADVOKÁTI

- ✘ Zaměření na „vítězství“ jedné strany, tou není dítě
- ✘ Finanční zainteresovanost na délce řízení

BARIÉRY A NEJASNOSTI - SOUDCI

- ✘ Sama forma soudního jednání má potenciál eskalovat konflikt
- ✘ Dlouhé lhůty před nařízením prvního jednání a mezi jednáními
- ✘ Soud se opírá o mnoho zprostředkovaných informací
- ✘ Soudci neumí komunikovat s dětmi (§ 18 ZŘS, „jiný soudní rok“ umožňuje jednání mimo soudní síň)
- ✘ Kladou znalcům otázky, které mohou zhoršit konflikt (př. který z rodičů má lepší předpoklady pro výchovu?)
- ✘ Soudy nevyužívají všechny nástroje k prosazení svého rozhodnutí (př. postihy za nepředávání dětí)

BARIÉRY A NEJASNOSTI - MEDIÁTOŘI

- ✘ Mediacie je placená
- ✘ Mediátor neposkytuje nikomu informace

(Výjimkou je mediacie poskytovaná v režimu neplacené sociální služby mimo rámec zákona o mediaci. Účast na ní může soud uložit až na dobu 3 měsíců.)

BARIÉRY PROFESIONÁLŮ OBECNĚ

- ✘ Profesionálové žijí ve své odborné enklávě, mají své jazyky (málo srozumitelné mimo tuto enklávu)
- ✘ Profesionálové komunikují formou psaných zpráv nebo oficiálních jednání
- ✘ Profesionálové mají vždy nějakou „osobní chybu“, nemají o ní účinnou zpětnou vazbu

BARIÉRY NA STRANĚ RODIČŮ

- ✘ Emocionální rozvod je dlouhý proces, negativní emoce vůči partnerovi jsou přirozené
- ✘ Přirozené je i „sešikování“ rodin a přátel do dvou nepřátelských táborů

PŘÍLEŽITOSTI PROFESIONÁLŮ

- ✘ Jasná pravidla profesionální činnosti („standards“)
- ✘ Přímá a častá komunikace profesionálů
- ✘ Redukce byrokratických procedur na minimum
- ✘ Koordinované postupy profesionálů

PŘÍLEŽITOSTI RODIČŮ

- ✘ Upřednostnit mediaci a jiné mimosoudní postupy
- ✘ Využít paralelní dlouhodobé poradenské a terapeutické služby pro jednotlivé dospělé (zejména u rodiče, který „vypadl z vlaku“)
- ✘ Využít rodinné konference